

'Birbirlerini dinlemeye birlikte ağlamaya ve gülmeye ihtiyaçları var'

LORA BAYTAR
lora@agos.com.tr

Çocukları lezbiyen, gay, biseksüel, trans bireyler olan bir grup anne ve babanın hikâyelerini konu alan 'Benim Çocuğum' adlı belgesel film, 7 Haziran Cuma günü gösterime giriyor. Muhafazakâr, homofobik, transfobik bir toplumda bir yandan aile, bir yandan da aktivist olmanın ne anlama geldiğini yeniden tanımlayan yedi ebeveynin deneyimlerini aktardığı film, 25 Mayıs Cumartesi günü Diyarbakır'da düzenlenen 3. Filmed Belgesel Film Festivali'nde de jüri Özel Ödülü aldı. 'Benim Çocuğum'un yönetmeni Can Candan'la, filmin oluşum sürecini konuştuk.

• 'Benim Çocuğum' nasıl doğdu?

Bu belgeselin ortaya çıkması tamamen bir tesadüf sonucu oldu. Ekim 2010'da Boğaziçi'nde düzenlenen 'Türkiye'de Queer ve Trans Kimlikler' başlıklı bir konferansta -daha sonra filmde hikâyelerini bizimle paylaşan- LISTAG (LGBT Aileleri İstanbul Grubu) gönüllüsü ebeveynlerin katıldığı bir panel vardı. Ben de bu paneli izleyenler arasındaydım. Oradaki ebeveynlerin hikâyeleri ve yaptıkları beni çok derinden etkilemişti. Bu hikâyeler çok daha geniş kitlelerin duyması gerektiğini düşündüm. Daha önce ne LIS-

TAG'ı duymuştum, ne de söz konusu hikâyeleri. 'Benim Çocuğum' fikri işte o gün, o panel sırasında ortaya çıktı. O

zaman beri, yaklaşık iki buçuk yıldır LISTAG'la birlikte çalışıyoruz.

• Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Aliye Kavaf'ın, eşcinsellik hakkında yaptığı yoruma gelen tepkiler, bu konudaki yaygın yerleşik algının da yanlışlığını gösterdi herkese. Siz de bu süreçten etkilendiniz mi?

Beni asıl etkileyen, Aliye Kavaf gibi düşünen çokça insanın olduğu bu homofobik ve transfobik toplumda, ailelerin, isimleri ve cinsimleri ile cesurca ortaya çıkıp, hikâyelerini anlatarak LGBT hakları mücadelesine verdikleri destektir; onların bize kendimizi ve toplumumuzu sorgulayabilmek için açtıkları alan ve yüzleşme fırsatıydı.

• Belgeselde konuşanların

toplumun belli bir kesiminden olduğunu söylemek mümkün mü? Yani mesela, kentli olmayan, az eğitilmiş bir aileden de benzer hikâyeler dinlediniz mi?

Belgeselin konusu LISTAG, yani LGBT Aileleri İstanbul Grubu adı altında örgütlenmiş bir grup ebeveynin deneyimleri ve yaptıkları. Filmdeki ebeveynler de, bu grup içinde aktif olarak çalışan ve kabullenme süreçlerinde belli bir aşamaya gelmiş olan kişiler. Bu yüzden, kamera karşısına geçip, toplumun gözünün içine baka baka deneyimlerini açıkça an-

her bölgeden, yüzlerce aileye ulaşıyor. Ama herkes kamera karşısına geçip böyle bir filmde yer almaya hazır değil, doğal olarak. Hikâyeler çok ve çeşitli tabii, ama filmin konusu ve yaklaşımı itibarıyla sadece bu hikâyelere yer vermeyi tercih ettik. Umarım bu film başka hikâyelerin anlatıldığı başka filmlerin de yapılmasına ilham kaynağı olur.

• Belirli meslek gruplarına mensup, mesela doktor anne-babaların, çocuklarının 'durum'unu kabullenmesinin daha kolay olduğu söylenebilir mi?

Hayır. Bu konudaki deneyimler gösteriyor ki, böyle bir genelleme geçerli değil. Yani kabullenme süreçlerinin sınıf veya eğitim durumu ile doğrudan bir ilişkisi yok. Filmde de biraz bundan bahsediliyor.

• LISTAG ebeveynlerinin

Can Candan

yaşıyorum. Bu hikâyelerin gücü de burada; müthiş bir yüzleşme ve sorgulama deneyimi yaşıyor insana. Ben kendi çocuğumu bu ebeveynler kadar, olduğu gibi kabul edebiliyor muyum ve onu koşulsuz sevebiliyor muyum? Bu hikâyeler bana kendi ebeveynlerimle ilişkiyi de sorgulattı, beni kendi çocukluğuma ve aile kurumu için-

de etmesini çok doğal bir şey ve temel bir hak olarak görüyorum. Benim çocuğum da günün birinde bana bir LGBT bireyi olduğunu açıklarsa değişen hiçbir şey olmaz ama homofobik, bifobik, transfobik bir dünyada vereceği mücadele ona daha da sıkı sarılmam ve destek olmam gerektiğini düşündürür.

• Sizce bu film ailelerin LGBT çocuklarına yaklaşımını değiştirebilir, katılıklarını kırabilir mi? Kesinlikle. Zaten buna

inandığımız için böyle bir film yaptık. Yeter ki aileleri bu filmle buluşturabilelim -asıl zorluk orada. Film bence empati kurulmasına ve insanın kendi ve toplumu ile yüzleşmesine imkân sunuyor. Toplumda bir farkındalık ve dönüşüm yaratmak uzun süreli bir iş. Biz bu yolda iyi bir başlangıç yaptık ama tabii, bu tür bir değişim hepimizin ortak çabası ve dayanışma ile mümkün olabilecek bir şey. Bunun için herkesi 7 Haziran'dan itibaren filmin sinemalardaki gösterimlerine davet ediyorum.

• Filminiz daha önce birkaç kez izleyiciyle buluştu. Nasıl tepkiler aldı?

Galamızı 19 Şubat'ta Atlas Sineması'nda, ilk halka açık gösterimimizi de 21 Şubat'ta, 'İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali'nde yaptık. Çeşitli festivaller ve üniversite gösterimleri ile, 7 binin üzerinden seyirciye ulaştık. Şimdiye kadar toplumun her kesiminden insandan çok olumlu tepkiler aldık. Kim olurlarsa olunsunlar, insanların birbirlerinin hikâyelerini dinlemeye, birlikte ağlamaya ve gülmeye ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

latmaya hazır olan ebeveynler. Bu grubun sınıfsal dağılımı ve eğitim durumu ne ise, belgeselde temsil edilen de o. LISTAG, filmdeki yedi ebeveynenden oluşmuyor. LISTAG Türkiye genelinde her sınıftan, her eğitim seviyesinden ve

hikâyelerinde sizi etkileyen neydi?

Beni, hem yetişkin bir çocuk, hem de bir ebeveyn olarak etkiledi LISTAG ebeveynlerinin hikâyeleri. İlk duyduğum andan beri, bu tür bir yüzleşme ve sorgulama

de kendim olabileme mücadelemde götürdü.

• Çocuğunuz size eşcinsel, biseksüel veya trans olduğunu açıklasa?

Bir bireyin cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimini özgürce yaşayabilmesini ve ifa-